

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/116/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1117220406
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kašajová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1117220406.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kašajovej a sudcov JUDr. Valérie Kleinovej a Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej v právnej veci žalobcu: H. F., Q.. XX.XX.XXXX, U. XX, U., právne zast.: J.. J. X., Na R. XX, U., proti žalovanému: X. R., G..Y.. T. Z. E., Z.: XX XXX XXX, Š. X, U., právne zast.: H.. U. J., T. XX, U., o zaplatenie 1837,42 Eur s príslušenstvom na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 23. februára 2022, č.k. 12C 54/2017-629, a o čiastočnom späťvzati žaloby po rozhodnutí Okresného súdu Bratislava I rozsudkom pre zmeškanie zo dňa 16. novembra 2021, č.k. . 12C 54/2017-600, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd čiastočné späťvzatie žaloby žalobcom v časti istiny o zaplatenie 1 489,37 Eur pripúšťa, rozsudok pre zmeškanie žalobcu Okresného súdu Bratislava I č.k. 12C 54/2017 - 600 zo dňa 16. novembra 2021 v časti o zaplatenie istiny 1 489,37 Eur z r u š u j e a konanie v tejto časti z a s t a v u j e.

II. Napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 23. februára 2022, č.k. 12C 54/2017 - 629, o zamietnutí návrhu žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalobcu p o t v r d z u j e.

III. Žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom pre zmeškanie žalobcu č.k. 12C 54/2017 -600 zo dňa 16. novembra 2021 súd prvej inštancie konanie v časti o zaplatenie sumy 348,05 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 348,05 Eur od 29.12.2014 do zaplatenia a zo sumy 1 489,37 Eur od 01.05.2021 do zaplatenia zastavil. Vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Žalobca dňa 15.12.2021 doručil súdu prvej inštancie návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ktorý odôvodnil tým, že z ospravedlniteľných dôvodov zmeškal pojednávanie vo veci dňa 16.11.2021, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie. Tvrdil, že na základe doteraz zisteného skutkového stavu nie je na mieste vydanie kontumačného rozsudku, pretože súdne konanie trvá dlhšiu dobu, vo veci sa uskutočnilo viac pojednávaní, na ktoré sa riadne dostavil, nebol v konaní nečinný a súd na návrh obidvoch strán vykonal rozsiahle dokazovanie. Podľa názoru žalobcu zistený skutkový stav je postačujúcim základom pre meritórne rozhodnutie vo veci, preto kontumačné rozhodnutie súdu je za takejto situácie odopretím spravodlivosti. Ako ospravedlniteľný dôvod uviedol skutočnosť, že v čase pojednávania bol práceneschopný od 05.11.2021 do 17.11.2021 s respiračným ochorením covid, a ako prílohu k návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie pripojil potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti. Poukázal aj na to, že jeho právny zástupca podaním zo dňa 20.09.2021 súhlasil s konaním a rozhodovaním v jeho neprítomnosti. Vzhľadom na okolnosti tejto veci, keď skutkový stav bol podľa žalobcu dostatočne zistený a žiadna strana nenavrhovala vykonanie ďalšieho dokazovania s tým, že súd pojednávanie dňa 22.10.2021 odročil vzhľadom na tvrdenie žalovaného o tom, že svoj dlh už zaplatil

odoslaním poštovej poukážky, a odročením pojednávania vytvoril priestor pre dobrovoľné splnenie povinnosti. Poukázal na to, že žalovaný ani nepopieral dôvodnosť nároku žalobcu, preto rozsudok pre zmeškanie možno podľa žalobcu považovať za hrubo nespravodlivé súdne rozhodnutie. Zároveň rozsudok pre zmeškanie považoval za zmätočný z dôvodu, že súd v rámci tohto rozsudku rozhodol aj o čiastočnom zastavení konania, pričom výrok o čiastočnom zastavení konania aj relevantne odôvodnil, teda sa zaoberal vecou samotnou meritorne, čo žalobca považoval za postup rozporný s Civilným sporovým poriadkom. Žalobca na základe vyššie uvedeného žiadal, aby súd prijal ospravedlnenie žalobcu a predmetný rozsudok uznesením zrušil a nariadil nové pojednávanie.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ust. §278, §281 ods. 1,2, §183 ods.1,3 CSP a dospel k záveru, že návrhu žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie v zmysle § 281 ods. 2 CSP nie je možné vyhovieť. Konštatoval, že v predmetnej veci nariadil pojednávanie na deň 22.10.2021, na ktoré sa dostavil žalobca a aj jeho právny zástupca. Pojednávanie bolo za prítomnosti strán sporu odročené na deň 16.11.2021, ktorú skutočnosť strany sporu zobrali na vedomie. Na pojednávanie dňa 16.11.2021 sa dostavil len právny zástupca žalovaného. Žalobca a ani jeho právny zástupca sa na pojednávanie nedostavili, svoju neprítomnosť neospravedlnili, ani nežiadali o odročenie pojednávania. Následne z dôvodu neprítomnosti žalobcu, ktorý bol v prechádzajúcich predvolaniach na pojednávanie riadne poučený o možnosti vydať rozsudok pre zmeškanie, a ktorý neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami, a na základe návrhu právneho zástupcu žalovaného na vydanie rozsudku pre zmeškanie, postupoval v súlade s ustanovením § 278 CSP vzhľadom na splnené podmienky tam uvedené. Uviedol, že žalobca poukázal na dočasnú práceneschopnosť od 05.11.2021 do 17.11.2021 z dôvodu ochorenia Covid, avšak podľa súdu prvej inštancie uvedené neobstojí ako ospravedlniteľný dôvod podľa § 281 ods. 1 CSP, pretože žalobca aj keď bol práceneschopný už od 05.11.2021, nenavrhol odročenie pojednávania, ani súd o uvedenej skutočnosti neupovedomil, hoci sa pojednávanie uskutočnilo až dňa 16.11.2021. Podľa súdu prvej inštancie mal žalobca dostatok časového priestoru, aby včas, riadne a z ospravedlniteľných dôvodov požiadal o odročenie pojednávania, resp. žiadal o ospravedlnenie jeho neprítomnosti. Poukázal aj na skutočnosť, že žalobca bol v priebehu celého konania zastúpený právnym zástupcom - advokátom, ktorému adresoval jednotlivé predvolania na pojednávanie v zmysle § 178 ods. 1 CSP, pričom právny zástupca žalobcu na pojednávaní dňa 22.10.2021 zobral na vedomie nový termín pojednávania na deň 16.11.2021, napriek tomu sa pojednávania nezúčastnil, nežiadal o odročenie pojednávania, ani o ospravedlnenie jeho neprítomnosti. Konštatoval, že právny zástupca žalobcu podaním doručeným súdu dňa 20.09.2021 súhlasil skončením bez jeho prítomnosti, avšak predmetným podaním žiadal ospravedlniť svoju neúčast' na pojednávaní dňa 21.09.2021 zo zdravotných dôvodov, a nie všeobecne vo vzťahu k celému súdnemu konaniu. Vo vzťahu k výroku I., ktorým konanie čiastočne zastavil z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby uviedol, že postupoval v zmysle § 145 ods. 2 CSP, tj. o čiastočnom späťvzatí žaloby rozhodol v rozhodnutí o veci samej.

4. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca včas odvolanie, v ktorom namietal, pochybenie súdu prvej inštancie, v tom, že sa nezaoberal podstatou jeho námietok a odôvodnenie svojho zamietavého uznesenia obmedzil na konštatovanie, že neuviedol, resp. nepreukázal ospravedlniteľný dôvod zmeškania pojednávania vo veci. Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1. ÚS 233/2019-22, ktorým Ústavný súd SR vyzdvihol princíp spravodlivosti, oproti právnemu formalizmu, čo podľa žalobcu prvoinštančný súd pri svojom rozhodovaní nezohľadnil. Konštatoval, že prvoinštančný súd svoje zamietavé uznesenie odôvodnil tým, že rozsudkom pre zmeškanie možno rozhodnúť nielen na prvom pojednávaní, ale je možné tak rozhodnúť na ktoromkoľvek pojednávaní bez ohľadu na rozsah vykonaného dokazovania, za predpokladu, ak sú súčasne splnené podmienky stanovené zákonom, a že v kontradiktórnom konaní je procesná zodpovednosť za vedenie sporu na sporových stranách. Tento názoru súdu prvej inštancie žalobca nespochybňuje, avšak je toho názoru, že súd prvej inštancie nezohľadnil špecifické okolnosti danej veci. Opätovne poukázal na odôvodnenie ÚS SR: „Podľa názoru ústavného súdu treba návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie a splnenie ďalších zákonných podmienok podľa §274 CSP posudzovať vždy aj podľa okolností prejednávanej veci.“ Za podstatnú okolnosť prejednávanej veci považuje tú skutočnosť, že predmetné súdne konanie trvá dlhšiu dobu, vo veci sa uskutočnilo viac pojednávaní, na ktoré sa žalobca riadne dostavil, nebol v konaní nečinný a súd na návrh obidvoch strán vykonal rozsiahle dokazovanie. Konštatoval, že v konaní je nepochybne preukázaná oprávnenosť nároku žalobcu, ktorý žalobca dôsledne uplatňuje od podania žaloby v roku 2017. Žalovaný oznámením o poistnom plnení zo dňa 30.04.2021 svoj dlh uznal a ponúkol čiastočné plnenie vo výške 1.489,37 Eur, poštovú poukážku žalobca neprijal

z dôvodu neukončeného súdneho konania. Poukázal na to, že posledné riadne pojednávanie dňa 22.10.2021 bolo odročené za účelom oznámenia bankového účtu žalobcu žalovanému, aby žalovaný takýmto spôsobom splnil uplatnený nárok a žalobca mohol aj v tejto časti zobrať žalobu späť. Právny zástupca žalovaného s odročením pojednávania za účelom splnenia dlhu súhlasil, keď opakovane nárok žalobcu v tejto časti uznal. Žalobca výzvou zo dňa 27.10.2021 a 29.10.2021 oznámil žalovanému bankové spojenie a nakoľko k platbe nedošlo, podaním zo dňa 16.11.2021 tieto skutočnosti oznámil súdu. Uviedol, že neúčast' žalujúcej strany na pojednávaní dňa 16.11.2021 nebola úmyselná, o čom právny zástupca žalobcu telefonicky vyrozumel spisovú kanceláriu súdu, žiaľ až krátko po uskutočnení pojednávania. Podľa žalobcu kontumačné rozhodnutie je vo svojom výsledku v rozpore s doterajším konaním, preukázanými skutočnosťami, keď o oprávnenosti nároku žalobcu prvoinštančný súd nemôže mať rozumné pochybnosti aj vzhľadom k tomu, že žalovaný nárok žalobcu čiastočne uznal, a to aj v konaní pred súdom. Mal za to, že pokiaľ hlavným poslaním súdneho konania je zabezpečovať spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov a jeho výsledkom má byť spravodlivé rozhodnutie, zamietnutie žaloby, o dôvodnosti ktorej nemá súd pochybnosti je vo svojej podstate zjavne nespravodlivým súdnym rozhodnutím. Podľa žalobcu takýmto procesným postupom došlo zároveň k odopretiu možnosti žalobcu podať riadny opravný prostriedok (odvolanie vo veci samej). Ďalej uviedol, že prvoinštančný súd v predvolaní na pojednávanie na deň 16.11.2021 nepoučil žalobcu o následku nedostavenia sa, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie. Je toho názoru, že pokiaľ prvoinštančný súd má za to, že súhlas právneho zástupcu žalobcu s rozhodnutím bez jeho účasti zo dňa 20.09.2021 postupom podľa ustanovenia §180 CSP sa vzťahoval len na nasledujúce pojednávanie, t.j. pojednávanie uskutočnené dňa 21.09.2021 a už nie na odročený termín 16.11.2021, tak potom rovnako platí, že aj poučenie ako súčasť predvolania sa logicky vzťahuje len na pojednávanie, ku ktorému je účastník predvolaný, a nie aj na všetky nasledujúce pojednávania. Namietal nesplnenie podmienok ustanovených v § 278 písm. a) CSP pre vydanie rozsudku pre zmeškanie a aj preto považuje rozhodnutie prvoinštančného súdu za vecne nesprávne. Navrhol napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 12C/54/2017 zo dňa 16.11.2021 zrušiť, a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu nesúhlasil s argumentáciu právneho zástupcu žalobcu uvedenou v odvolaní a v celom rozsahu sa stotožnil s argumentáciou súdu prvej inštancie. Uviedol, že aj napriek skutočnosti, že žalobca tesne pred pojednávaním ostal pozitívny na ochorenie COVID - 19 a tak sa nemohol predmetného pojednávania zúčastniť, táto situácia ničím nebránila jeho právneho zástupcu, aby sa na pojednávanie dostavil sám, nakoľko ak je žalobca v konaní riadne zastúpený advokátom, nie je povinný osobne sa zúčastniť vytyčeného pojednávania. Poukázal na § 18 zákona č. 586/2003 - Zákon o advokácii a mal za to, že je úplne irelevantné, či bol žalobca spôsobilý zúčastniť sa pojednávania. Osobou, ktorú splnomocnil, aby ho zastupovala a podnikala právne úkony bol počas súdneho konania advokát J. J. X., pričom nemožno konštatovať, že by na jeho strane existovala objektívna prekážka, ktorá by mu bránila zúčastniť sa pojednávania. Podľa žalovaného nedostavenie sa na pojednávanie je výlučne zodpovednosťou právneho zástupcu žalobcu. K dosiahnutému štádiu konania uviedol, že počas konania sa dvakrát snažil o mimosúdne urovanie sporu, ktoré žalobca odmietol. Následne opakovane inicioval uspokojenie žalovaného nároku prostredníctvom poštovej poukážky, ktorú zaslal žalobcovi, ten si však plnenie odmietol prevziať. Svoje konanie odôvodnil tvrdením, že sa cíti byť dotknutý skutočnosťou, že spolu s poisťňm plnením mu žalovaný nezaslal aj písomné ospravedlnenie generálneho riaditeľa žalovaného. Podľa názoru žalovaného je dôvodné zaoberať sa aj skutočnosťou, či žalobca svoje právo na spravodlivý súdny proces neohrozil v prvom rade sám svojou procesnou pasivitou, ktorá pretrváva nie len vzhľadom ku konajúcemu súdu ale taktiež k protistrane, ktorá navyše prejavila vôľu plniť žalobcom požadovaný nárok. Navrhol uznesenie súdu prvej inštancie potvrdiť a priznať mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

6. Podaním zo dňa 13.06.2022 zobrať žalobca svoju žalobu v časti istiny 1.489,37 Eur späť a žiadal, aby súd v tejto časti konanie zastavil. Uviedol, že dňa 19.09.2021 predložil konajúcemu súdu Oznámenie žalovaného o poisťňm plnení zo dňa 30.04.2021, ktorým žalovaný poskytl poisťňm plnenie vo výške 1.489,37 Eur formou poštovej poukážky. Na pojednávaní dňa 22.10.2021 došlo k dohode o platbe na účet žalobcu, ktorý žalobca oznámil listom dňa 27.10.2021. Dňa 09.05.2022 žalovaný vykonal likvidáciu predmetnej poisťnej udalosti a zaplatil na účet žalobcu čiastku 1.489,37 Eur. Vzhľadom na uvedené nie je podľa žalobcu dôvod, aby naďalej požadoval zaplatenie istiny 1.489,37 Eur od žalovaného a preto podľa ust. § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku zobrať v tejto časti svoju žalobu späť. Navrhol vzhľadom na prebiehajúce odvolacie konanie, aby odvolací súd, podľa ust. § 370 Civilného sporového poriadku toto späťvzatie pripustil.

7. Žalovaný so späťvzatím žaloby, v časti 1489,37 Eur súhlasil a navrhol aby odvolací súd tento procesný úkon žalobcu pripustil. V ostatnej časti nároku, zotrval na predošlej argumentácii. V súvislosti s priznaním náhrady trov konania poukázal na to, že sa v čase, kedy ešte prebiehalo prvoinštančné konanie pokúšal o dobrovoľné plnenie nároku žalobcu formou poštovej poukážky, pričom k úspešnej realizácii plnenia nedošlo výlučne zavinením na strane žalobcu, ktorý si predmetný poštový poukaz odmietol prevziať. Následne si žalobca zanedbal svoju procesnú povinnosť dostaviť sa na nariadené súdne pojednávanie. Žalovaný má za to, že trovy odvolacieho konania zaviniť v celom rozsahu žalobca, a tak by ich náhrada mala byť priznaná žalovanému. Navrhol konanie v časti o zaplatenie 1.489,37 Eur zastaviť, vo zvyšnej časti rozsudok pre zmeškanie potvrdiť a priznať žalovanému náhradu trov prvoinštančného konania a odvolacieho konania voči žalobcovi v celom rozsahu.

8. Podľa ust. § 370 ods. 1 a 2 CSP, ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví.

9. Nakoľko v prejednávanej veci zobral žalobca svoju žalobu v časti o zaplatenie istiny 1.489,37 Eur späť, po tom, ako súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalobcu č.k. 12C 54/2017-600 zo dňa 16. novembra 2021, avšak skôr než jeho rozsudok nadobudol právoplatnosť, odvolací súd po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania postupom v zmysle ust. § 370 ods. 1 a 2 CSP z dôvodu, že žalovaný so späťvzatím žaloby v tejto časti súhlasil, pripustil čiastočné späťvzatie žaloby, v časti o zaplatenie istiny 1.489,37 Eur zrušil rozsudok pre zmeškanie žalobcu súdu prvej inštancie č.k. 12C 54/2017-600 zo dňa 16. novembra 2021 a konanie v tejto časti zastavil.

10. Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (ust. § 379 a § 380 CSP), preskúmal vo zvyšku napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

11. Podľa ust. § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

12. Podľa ust. § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Podľa ust. § 278 CSP, na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalovaného rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobu zamietne, ak
a) sa žalobca nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalobca poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a
b) žalobca neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

14. Podľa ust. § 281 ods. 1, 2 CSP, ak žalobca z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalobcu tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie. (2) Návrh podľa odseku 1 môže žalobca podať do 15 dní odkedy sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel; o tom žalobcu v rozsudku pre zmeškanie súd poučí.

15. Z predloženého spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie uskutočnil vo veci dňa 16.11.2021 pojednávanie v neprítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu, ktorí uvedený termín pojednávania vzali na vedomie na predchádzajúcom pojednávaní dňa 22.10.2021, ktorého sa osobne zúčastnili. Na pojednávanie dňa 16.11.2021 sa dostavil len právny zástupca žalovaného. Žalobca a ani jeho právny zástupca sa na pojednávanie nedostavili, svoju neprítomnosť neospravedlnili, ani nežiadali o odročenie pojednávania. Vzhľadom na neospravedlnenú neúčastť žalobcu a jeho právneho zástupcu na pojednávaní žalovaný na tomto pojednávaní navrhol, aby súd prvej inštancie rozhodol spor rozsudkom pre zmeškanie žalobcu v zmysle ust. § 278 CSP. O možnosti rozhodnutia veci rozsudkom pre zmeškanie

podľa ust. § 278 CSP bol žalobca poučený v prechádzajúcich predvolaniach na pojednávanie. Po skonštatovaní splnenia podmienok podľa ust. § 278 CSP pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobcu rozhodol súd prvej inštancie predmetný spor na pojednávaní dňa 16.11.2021 rozsudkom pre zmeškanie, ktorým konanie v časti o zaplatenie sumy 348,05 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 348,05 Eur od 29.12.2014 do zaplatenia a zo sumy 1 489,37 Eur od 01.05.2021 do zaplatenia zastavil. Vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Svoju neúčasť na pojednávaní dňa 16.11.2021, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, ospravedlnil žalobca až v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, doručeným súdu prvej inštancie dňa 15.12.2021, v ktorom žiadal o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní konanom dňa 16.11.2021, z dôvodu dočasnej práceneschopnosti od 05.11.2021 do 17.11.2021 pre ochorenie Covid, na preukázanie čoho predložil aj fotokópiu dočasnej pracovnej neschopnosti. Rozsudok pre zmeškanie žiadal zrušiť z dôvodu, že pojednávanie konané dňa 16.11.2021 zmeškal z ospravedlniteľného dôvodu, najmä zo zdravotných dôvodov. V odvolaní podanom proti tomuto uzneseniu žalobca opäť trval na tom, že ospravedlniteľný dôvod, pre ktorý zmeškal dané pojednávanie, boli zdravotné problémy-práceneschopnosť a namietal, že súd prvej inštancie nezohľadnil špecifické okolnosti danej veci v nadväznosti na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1. ÚS 233/2019-22, ktorým Ústavný súd SR vyzdvihol princíp spravodlivosti, oproti právnemu formalizmu, v ktorej súvislosti poukázal na dĺžku konania a vykonané dokazovanie.

16. Vzhľadom na odvolaciu argumentáciu žalobcu bolo potrebné v odvolacom konaní ustáliť, či žalobcom uvádzané dôvody zmeškania pojednávania uskutočneného dňa 16.11.2021 boli ospravedlniteľné, na tomto základe potom vysloviť záver o dôvodnosti, prípadne nedôvodnosti návrhu žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, a z toho vyplývajúcej správnosti alebo nesprávnosti napadnutého uznesenia. V prvom rade odvolací súd uvádza, že na to, aby mohlo byť vyhovené návrhu žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, musia byť splnené dva zákonné predpoklady uvedené v ust. § 281 ods. 1, 2 CSP, čiže zo strany žalobcu musí dôjsť k včasnému podaniu návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie (v lehote 15 dní odkedy sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel) a zároveň dôvod, pre ktorý žalobca zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, musí byť ospravedlniteľný, pričom tento dôvod je povinný preukázať žalobca, nakoľko bude predmetom posudzovania opodstatnenosti jeho návrhu súdom. Splnenie podmienky včasného podania návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie v odvolacom konaní sporné nebolo a okrem toho jednoznačne vyplýva zo súdneho spisu (rozsudok pre zmeškanie bol právnemu zástupcovi žalobcu doručený dňa 13.12.2021 a návrh na jeho zrušenie bol súdu prvej inštancie doručený dňa 15.12.2021, t.j. v lehote 15 dní, odkedy sa o ňom dozvedel). Pokiaľ ide o splnenie druhej podmienky, a to zmeškanie pojednávania z ospravedlniteľných dôvodov, tu považuje odvolací súd za potrebné najskôr vysvetliť pojem „ospravedlniteľné dôvody“. I keď zákon tento pojem bližšie nedefinuje, podľa právnej teórie a aplikačnej praxe súdov treba pod ospravedlniteľnými dôvodmi rozumieť také neočakávané prekážky, pre výskyt ktorých je nespravodlivé sankcionovať žalujúcu stranu za porušenie povinnosti, keďže toto porušenie objektívne nezapríčiniť. Spravidla pôjde o prekážky spočívajúce v náhlom ochorení, úraze, úmrtí v rodine, alebo o iné vážne objektívne prekážky, ktoré neboli žalujúcej strane známe už skôr, a ktoré boli príčinou, že sa nemohla dostaviť na pojednávanie a vopred riadne ospravedlniť svoju neúčasť. Môže ísť taktiež o prekážku, ktorá nenastala neočakávané (napríklad trvajúca pracovná neschopnosť, dlhodobý pracovný pobyt v zahraničí a.t.d.), ktorá však bola nielen dôvodom, pre ktorý sa strana sporu nemohla dostaviť na pojednávanie, ale aj dôvodom, pre ktorý nemohla včas ospravedlniť svoju neúčasť na pojednávaní. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje tiež na právny názor Najvyššieho súdu SR vyslovený v rozhodnutí sp. zn. 5Obo 142/2010, podľa ktorého za ospravedlniteľný dôvod nemožno považovať okolnosť, ktorá bola sporovej strane známa, a ktorá jej síce objektívne znemožňovala účasť na pojednávaní, avšak nebránila jej včas ospravedlniť svoju neúčasť na pojednávaní.

17. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že žalobca mal tvrdiť a preukázať existenciu takých ospravedlniteľných dôvodov, ktoré mu objektívne znemožňovali nielen účasť na nariadenom pojednávaní, ale aj možnosť ospravedlniť včas svoju neúčasť na pojednávaní. Pokiaľ teda súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého uznesenia konštatoval, že žalobca, ktorý bol v konaní zastúpený právnym zástupcom, mal dostatok časového priestoru, aby včas, riadne a z ospravedlniteľných dôvodov požiadal o odročenie pojednávania, resp. žiadal o ospravedlnenie jeho neprítomnosti, správne vyhodnotil, že žalobca podmienku - existencie ospravedlniteľného dôvodu zmeškania pojednávania dňa 16.11.2021 nepreukázal a na tomto základe dospel aj k správne právnemu záveru o nedôvodnosti návrhu žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že

žalobca bol v priebehu celého konania zastúpený právnym zástupcom - advokátom, ktorému adresoval jednotlivé predvolania na pojednávanie v zmysle § 178 ods. 1 CSP, pričom právny zástupca žalobcu na pojednávaní dňa 22.10.2021 zobral na vedomie nový termín pojednávania na deň 16.11.2021, napriek tomu sa pojednávania nezúčastnil, nežiadal o odročenie pojednávania, ani o ospravedlnenie jeho neprítomnosti. Zároveň odvolací súd poukazuje na úradný záznam z čl. 589, z ktorého vyplýva, sa pojednávania so žalobcom nezúčastnili z dôvodu, že si pomýlili dátum pojednávania.

18. S poukazom na uvedené skutočnosti odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie po čiastočnom späťvzati žaloby ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

19. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 257 CSP, v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Citované zákonné ustanovenie predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd podľa neho nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu nahradit' trovy konania úspešnej strane, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon neuvádza ani exemplifikatívne. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnej praxi. To však neznamená, že tým vytvára priestor na celkom voľnú úvahu súdu. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (pozri k tomu napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 17/2009, sp. zn. 5 Cdo 67/2010 či sp. zn. 3 MCdo 46/2012) ustanovenie § 257 nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradit' trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie § 257 preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek, bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Strane, ktorá mala vo veci úspech, nemožno nepriznať náhradu trov podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nárokov. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 292/07 či sp. zn. I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nález Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 727/2000). Hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania (§ 255 ods. 1). Priamo z textu zákonného ustanovenia vyplýva, že súd by mal podľa neho rozhodovať iba vo výnimočných prípadoch. Zmyslom predmetného zákonného ustanovenia je, že ak súd zvolí postup podľa neho, nemôže žiadnej zo strán (ani úspešnej, ani neúspešnej) priznať náhradu trov konania. Napriek doslovnému zneniu ustanovenia § 257 nepriznanie sa môže týkať všetkých trov alebo len ich časti. Na účely moderácie nie je rozhodujúce, na základe akej zásady boli trovy uložené a ktorá strana ich má platiť; moderovať možno aj trovy zastaveného konania.

20. Predmetné konanie sa začalo podľa ust. § 156 CSP doručením žaloby na súd prvej inštancie dňa 05.08.2017. Na pojednávaní dňa 16.11.2021 súd prvej inštancie rozhodol vo veci na návrh žalovaného rozsudkom pre zmeškanie žalobcu tak, že konanie v časti o zaplatenie sumy 348,05 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 348,05 Eur od 29.12.2014 do zaplatenia a zo sumy 1 489,37 Eur od 01.05.2021 do zaplatenia zastavil, vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, nakoľko žalobca a ani jeho právny zástupca sa na pojednávanie nedostavili, svoju neprítomnosť neospravedlnili, ani nežiadali o odročenie pojednávania. Dňa 15.12.2021 doručil žalobca súdu prvej inštancie návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ktorý súd prvej inštancie uznesením zo dňa 23.02.2022 zamietol. Proti výroku 1 (o čiastočnom zastavení konania) a výroku 3 (o trovách konania) žiadna zo strán odvolanie nepodal. Proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podal žalobca odvolanie a v priebehu odvolacieho konania podaním zo dňa 13.06.2022 zobral žalobca svoju žalobu v časti o zaplatenie istiny 1.489,37 Eur späť. V nadväznosti na uvedený priebeh konania odvolací súd konštatuje, že k dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Ustanovenie § 257 má preto slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti

pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie súdneho konania a jeho výsledok, s tým, že ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov, kde možno zaradiť aj postoj strán v priebehu konania. Je nepochybné, že v posudzovanej veci ide o výnimočný prípad z hľadiska procesnej situácie, ktorú odvolací súd pri rozhodovaní o trovách konania zohľadnil. V časti konania o zaplatenie istiny výšky 1.489,37 Eur bolo konanie zastavené. Pokiaľ dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách (na strane žalujúcej i žalovanej) a definitívne ju vyriešiť v rámci právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 256 ods. 1 CSP. Nie je pritom vylúčené, aby súd súčasne došiel i k záveru, že sú splnené predpoklady na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP (nepriзнание náhrady trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa). O náhrade trov konania pri späťvzati žaloby (v sporovom konaní) súd preto vždy rozhoduje podľa ustanovenia §256 ods. 1 CSP v spojení s § 257 CSP. Keďže žalobca zobral žalobu v časti istiny späť z dôvodu, že žalovaný mu v rámci odvolacieho konania uhradil žalovanú istinu, odvolací súd mal preukázané, že žalobca zobral žalobu späť pre správanie žalovaného, ktorý sa v tejto časti správal v zmysle žaloby (uhradenie žalovanej sumy žalobcovi v priebehu súdneho konania), preto procesné zavinenie zastavenia tohto konania pričítal žalovanému. Žalobcovi potom vznikol voči žalovanému nárok na náhradu trov konania. Na druhej strane bol zasa žalovaný úspešný v časti konania o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, kde predmetom konania zostalo príslušenstvo pohľadávky. V nadväznosti na uvedené odvolací považuje za potrebné zdôrazniť, že žalovaný sa v priebehu prvoinštančného konania pokúšal o dobrovoľné plnenie nároku žalobcu poukázaním žalovanej sumy formou poštovej poukážky, pričom k úspešnej realizácii plnenia nedošlo zavinením na strane žalobcu, ktorý si predmetný poštový poukaz odmietol prevziať. Vzhľadom na uvedené a s prihliadnutím na zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa rozhodol odvolací súd o trovách konania tak, že žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).